

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Korai fejlesztés

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Pszichológia/ Neveléstudományok
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Gyógypedagógia – magyar nyelven Gyógypedagógus/ Képesítés kód: L060070020
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Korai fejlesztés				A tantárgy kódja		PLX00052			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Jancsó – Farcas Zsuzsanna adjunktus								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Jancsó – Farcas Zsuzsanna adjunktus								
2.4. Tanulmányi év		3	2.5. Félév		5	2.6. Értékelés módja		K	2.7. Tantárgy típusa		DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					33 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					16
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					15
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					33
3.8. A félév összóraszama					75
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőségre a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C1 – Oktatási programok/intervenciók/tevékenységek megtervezése, amelyek különböző célcsoportokhoz és szervezeti/társadalmi kontextusokhoz igazodnak. C5 – Különböző személyek/csoportok (gyermekek, tanulók, fiatalok, családok, tanárok, alkalmazottak, egyéb személyek és csoportok) pszichopedagógiai tanácsadásának, irányításának és támogatásának biztosítása.
Transzverzális kompetenciák	CT7 – A pedagógiai tudományterületre jellemző értékválasztásokon alapuló szakmai etikai elvek és normák alkalmazása.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató: C5a) Támogatja és segíti a gyermekek/tanulók/fiatalok/egyéb csoportok és személyek fejlődését, a tanácsadás elveivel és az oktatásban részt vevő személyek védelmére vonatkozó szabályokkal összhangban. C5b) Összekapcsolja a személyes, vállalkozói, társadalmi és egészségnevelési ismereteket olyan szinten, amely ösztönzi és támogatja az egyént az alkalmazkodóképesség és problémamegoldás fejlesztésében. CT7b) Azonosítja az oktatási intézményi és osztály/csoport szintű döntéshozatalban alkalmazandó jogszabályok és oktatáspolitikai előírások gyakorlati következményeit.
Képességek	A hallgató: C1b) Alkalmazza a didaktikai elveket és stratégiákat az adott életkornak és célcsoportnak megfelelő oktatási tevékenységek megtervezésében. C1c) Azonosítja a gyermekek/tanulók/fiatalok korábbi egyéni és csoportos ismeretszintjét, és az így nyert adatokat felhasználja az oktatási folyamat megtervezésében. C5a) Azonosítja a gyermekek/tanulók/fiatalok/egyéb csoportok és személyek viselkedésével és fejlődési folyamatával kapcsolatos állapotokat/problémákat/nehézségeket, pszichopedagógiai szaksegítséggel. CT7a) Az oktatási tevékenységek tervezését, megvalósítását és értékelését korlátozott önállóság és szakképzett támogatás mellett végzi.
Felelősség és önállóság	A hallgató: C5b) Bizalmat fejez ki minden gyermek/tanuló/fiatal fejlődési potenciálja iránt, és támogatja törekvéseiket differenciált és individualizált didaktikai megközelítésekkel. CT7a) Betartja az etikai, akadémiai integritási és szakmai magatartási normákat.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A Korai fejlesztés c. tantárgy célja, hogy átfogó, empátikus és gyakorlatorientált megértést nyújtson a korai fejlődési zavarok jelenségéről, és olyan elméleti tudást, valamint gyakorlati készségeket fejlesszen, amelyek lehetővé teszik a jövőbeli gyógypedagógusok és pszichopedagógusok számára az érintett kisgyermekek (0-6 év) szakszerű értékelését, korai támogatását és fejlesztését.
--------------------------------------	---

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A kurzusok és szemináriumok során a hallgatók: • Megismerik a családközpontú korai intervenció alapfogalmait, céljait és célcsoportját. • Képesek lesznek összehasonlítani a hazai és nemzetközi ellátási modelleket, felismerni a trendeket és azok hatását a gyakorlatra. • Kritikusan értelmezik a családközpontú szemlélet jelentőségét a korai fejlesztésben. • képesek lesznek lépésről lépésre feltérképezni a korai fejlesztés folyamatát: észlelés, szűrés, diagnózis, konzultáció, fejlesztés, értékelés. • Megértik a különböző szakmák együttműködésének formáit (multi-, inter-, transzdiszciplináris team) és ezek gyakorlati jelentőségét. • Képesek lesznek egy konkrét eset kapcsán javaslatot tenni a megfelelő team-munkára és ellátási lépésekre. • A hallgatók felismerik a korai kötődés szerepét a gyermek fejlődésében, és képesek lesznek támogatási stratégiákat kidolgozni a szülők számára. • Megértik a családdal való együttműködés dilemmáit, és képesek lesznek etikai szempontokat figyelembe venni a gyakorlatban. • Képesek lesznek családcentrikus fejlesztési tervet készíteni egy konkrét eset alapján. • A hallgatók képesek lesznek felismerni az atipikus fejlődés korai jeleit, és javaslatot tenni a megfelelő fejlesztési és terápiás beavatkozásokra.
-------------------------------------	--

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1-2. Bevezetés: fogalmi definíciók, hazai és nemzetközi trendek: a családközpontú kora gyermekkori intervenció és célcsoportja	Előadás, bemutatás	
3-4-5. Az ellátás folyamatmodellje: a korai jelek, atipikus fejlődés észlelése, szűrése, állapotmegismerés, komplex diagnosztikus vizsgálat, konzultáció, fejlesztés, terápiás ellátás, értékelés/utánkövetés. Multi-, inter-, transzdiszciplináris team	Előadás, bemutatás	
6. Korai gondozás, kötődés. A szülők támogatása, a családdal való együttműködés dilemmái	Előadás, bemutatás	
7. Az atipikus motoros fejlődés fejlesztő és terápiás lehetőségeinek komplex, funkcionális megközelítése	Előadás, bemutatás	
8. Látássérült kisgyermek kora gyermekkori intervenciója: gyógypedagógiai tanácsadása, korai fejlesztése, óvodai nevelése	Előadás, bemutatás	
9. Hallássérült gyermekek korai fejlesztése	Előadás, bemutatás	
10. Terápiás szemlélet az atipikus kommunikáció-, beszéd- és nyelvfejlődés korai ellátásában	Előadás, bemutatás	
11. Az atipikus pszichomotoros fejlődéssel, illetve az intellektuális képességgazavarral küzdő gyermekek korai fejlesztése	Előadás, bemutatás	
12. Az autizmus spektrumzavar és kora gyermekkori intervenció	Előadás, bemutatás	
13. Az aktivitás és figyelem zavarával küzdő gyermekek korai fejlesztése	Előadás, bemutatás	
14. Szintézis: félév végi ismétlés	Egyéni és csoportmunka	

Könyvészet

- Csepregi, A. (Szerk., 2019). *Ajánlások a fejlődési zavarok és az érzékszervi fogyatékoságok korai szűréséhez, állapotmegismeréséhez. Módszertani Kézikönyv.* Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft. https://gyermekut.hu/pdf/ajanlasok_e-verzio.pdf
- Czeizel, B. (2021). A koragyermekkori intervenció múltja, jelene és remélt jövője. *Gyógypedagógiai Szemle*, 37, 2-3, 153-160. https://epa.oszk.hu/03000/03047/00045/pdf/EPA03047_gvosze_2009_2_3_153-160.pdf
- Gyírkis, Á., Kereki, J., Komlósi, V., & Rózsáné Czigány, E. (2019). *Felismerés és támogatás – A kora gyermekkori intervencióról. Módszertani kézikönyv.* Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft.
- Kereki, J., & Tóth, A. (2019). *Lépések I. Kötet. Módszertani kézikönyv a kora gyermekkori intervencióban dolgozó szakemberek számára.* https://gyermekut.hu/pdf/Lepesek_I_e-verzio.pdf
- Kereki, J., & Tóth, A. (2019). *Lépések II. Kötet. Módszertani kézikönyv a kora gyermekkori intervencióban dolgozó szakemberek számára. Tájékoztató pontok a gyermeki fejlődéshez és eltéréseinek felismeréséhez (0–5 év).* https://gyermekut.hu/pdf/Lepesek_II_e-verzio.pdf

- Kereki, J. (2020). A kora gyermekkori intervenció és fejlesztési lépései. *Gyermeknevelés*, 8, 1, 26–38. <https://doi.org/10.31074/gyntf.2020.1.26.38>
- Kereki, J. (2022a). A kora gyermekkori intervenció elmélete és gyakorlata I. Néhány elméleti és módszertani összefüggés. *Párbeszéd: Szociális Munka folyóirat*, 9(2). <https://doi.org/10.29376/parbeszed.2022.9/2/3>
- Kereki, J. (2022b). *Gyermekút. Módszertani Kézikönyv*. Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft. https://gyermekut.hu/pdf/Gyermekut_220512_2-kiadas_220620_boritoval.pdf
- Kereki, J., & Nyitrai, Á. (Szerk., 2022). *Szemelvények a kora gyermekkori intervenció témaköréből*. Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft. https://gyermekut.hu/pdf/Gyermekut_szemelvenygyujtemeny_online.pdf
- Kereki, J., & Szvatkó, A. (Szerk., 2015). *A koragyermekkori intervenció, valamint a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás szakszolgálati protokollja*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pedagogiai_szakszolgalat/koragyermekkori-intervencio-gyogypedagogiai-tanocsados-korai-fejlesztos-oktatos-gondozas-szakszolgalati-protokoll.pdf
- Meszéna Tamásné (Szerk., 2019). *Kaleidoszkóp rendszerszemléletben. A korai terápiás háromszög. Módszertani anyag*. Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft. <https://gyermekut.hu/pdf/Kaleidoszkop.pdf>
- Moodie, S., Daneri, P., Goldhagen, S., Halle, T., Green, K., & LaMonte, L. (2015). *Early childhood developmental screening: A compendium of measures for children ages birth to five* (OPRE Report 2014 11). Washington, DC: Office of Planning, Research and Evaluation, Administration for Children and Families, U.S. Department of Health and Human Services. https://acf.gov/sites/default/files/documents/opre/compendium_2013_508_compliant_final_2_5_2014.pdf
- Zero to Three. (2021). *DC:0–5™: Diagnostic Classification of Mental Health and Developmental Disorders of Infancy and Early Childhood. Version 2.0*.

Ajánlott könyvészet

- Shonkoff, J. P. & Meisles, S. J. (Eds., 2000). *Handbook of Early Childhood Intervention*. Cambridge University Press.
- Reichow, B., Boyd, B. A., Barton, E. E., Odom, S. L. (Eds., 2016). *Handbook of Early Childhood Special Education*. Springer.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1-2. Bevezetés. A családközpontú korai intervenció fogalmi meghatározása – Hazai és nemzetközi modellek összehasonlító elemzése	Egyéni és csoportmunka	
3-4-5. Az észleléstől a beavatkozásig – Egy atipikus fejlődésű gyermek útjának esetelemzése. Bayley II, Denver teszt alkalmazása. Multidiszciplináris együttműködés – Szerepek, kihívások és gyakorlati megoldások	Egyéni és csoportmunka	
6. A szülők támogatása a korai kötődés kontextusában – Szimuláció és reflexió	Egyéni és csoportmunka	
7. Funkcionális beavatkozások mozgásfejlődési zavarok esetén – Egyéni terápiás terv kidolgozása	Egyéni és csoportmunka	
8. A korai intervenció adaptálása látássérült gyermekek számára – Gyakorlatok és nevelési forgatókönyvek	Egyéni és csoportmunka	
9. Kommunikációs és támogató stratégiák hallássérült gyermekek esetén – Esettanulmány	Egyéni és csoportmunka	
10. Korai intervenció nyelvi zavarok esetén – Esetelemzés és terápiás terv készítése	Egyéni és csoportmunka	
11. Értékelés és beavatkozás pszichomotoros és kognitív nehézségekkel küzdő gyermekeknél – Gyakorlati alkalmazások	Egyéni és csoportmunka	
12. Korai intervenció autizmus spektrum zavar esetén – Családközpontú fejlesztési terv kidolgozása	Egyéni és csoportmunka	
13. Figyelem- és aktivitászavar. Viselkedéskezelés ADHD-s gyermekeknél – Technikák és esettanulmányok	Egyéni és csoportmunka	
14. Írásbeli vizsga, ismeretfelmérő teszt	Kollokvium	

Könyvészet

- Bösenbacher, T., & Szőke, M. (Szerk., 2019). *Ismerj fel! A korai felismerés és fejlesztés lehetőségei I*. ÉpKézLáb Alapítvány. https://epkezlabalapitvany.hu/wp-content/uploads/2019/04/epk_e_20190407_24.pdf
- Dong, X., Burke, M. D., Ramirez, G., Xu, Z., & Bowman-Perrott, L. (2023). A Meta-Analysis of Social Skills Interventions for Preschoolers with or at Risk of Early Emotional and Behavioral Problems. *Behavioral Sciences*, 13(11), 940. <https://doi.org/10.3390/bs13110940>
- European Commission: European Education and Culture Executive Agency. (2025). *Educația și îngrijirea timpurie a copiilor în Europa*. Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2797/5592956>

- Gómez-Cotilla, R., López de Uralde Selva, M. A., & Valero-Aguayo, L. (2024). Efficacy of early intervention programmes: Systematic review and meta-analysis. *Psicología Educativa*, 30(1), 1-10. <https://doi.org/10.5093/psed2024a1>
- Hoffman, K., Cooper, G., & Powell, B. (2017). *Cum să crești un copil sigur de sine. Parentajul bazat pe Cercul Siguranței*. Editura Trei.
- Kumar, S. V., Narayan, S., Malo, P. K., Bhaskarapillai, B., Thippeswamy, H., Desai, G., & Kishore, M. T. (2022). A systematic review and meta-analysis of early childhood intervention programs for developmental difficulties in low-and-middle-income countries. *Asian Journal of Psychiatry*, 70, 103026. <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2022.103026>
- Ministerul Educației UNICEF România, Centrul Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională. (2024). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*. Editura Centrul Step by Step. https://www.unicef.org/romania/ro/media/15456/file/Repere-fundamentale-in-invatarea-si-dezvoltarea-timpurie-a-copilului-2024_compressed.pdf.pdf
- Rejtett Kincsek Down Egyesület. (2017). *A koragyermekkori intervenció és a „Mindenkinek becsengettek” program integrált protokollja*. https://www.downegyesulet.hu/protokoll_final.pdf
- Sandbank, M., Bottema-Beutel, K., Crowley LaPoint, S., Feldman, J. I., Barrett, D. J., Caldwell, N., Dunham, K., Crank, J., Albarran, S., & Woynaroski, T. (2023). Autism intervention meta-analysis of early childhood studies (Project AIM): updated systematic review and secondary analysis. *BMJ (Clinical research ed.)*, 383, e076733. <https://doi.org/10.1136/bmj-2023-076733>
- Stoicescu, D., & Căyănar, E. A. (2023). „Start în Educație” - Ghidul părinților pentru educația timpurie a copiilor cu vârste între 3 și 6 ani, Ediția a 2-a. Fundația World Vision România și Fundația OMV Petrom. <https://worldvision.ro/wp-content/uploads/2023/11/Ghid-parenting-an-2.pdf>
- Zablotsky, B., Ng, A. E., Black, L. I., & Blumberg, S. J. (2023). Diagnosed Developmental Disabilities in Children Aged 3-17 Years: United States, 2019-2021. *NCHS Data Brief (473)*, 1–8.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A javasolt kurzus és szeminárium témák a gyógypedagógia alap- és alkalmazott kutatásának aktuális témái, és megközelítésük a tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épülnek. A tantárgyak alkalmazásai a munkaerőpiacon igényelt és a szakmai közösségek normái szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	- kritikus analízis és szintézis képessége, a megadott bibliográfia alapján	Írásbeli vizsga Min. 5.00 (átmenő)	60%
10.5 Szeminárium / Labor	- a fogalmak/ismeretek megértésének és alkalmazásának képessége	Félév közbeni feladatok, szemináriumi tevékenységek, MS Teams platformra feltöltve, órai aktivitás	40%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- Ha a félévi vizsgán a hallgató nem éri el az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett. - A kurzus, a szeminárium vagy a gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében a hiányzások (igazolt vagy igazolatlan) maximális hányada az összórászám legfeljebb 15%-a lehet. Az óralátogatási kötelezettségek elmulasztása a hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után (lásd kreditszabályzat). - A szemináriumi feladat(ok) kötelezőek, kizáró jellegűek, a vizsgára való jelentkezés előfeltételét képezik. Teljes pontszámot csak a határidőre leadott dolgozatok kaphatják meg. A türelmi időszakban pontlevonással még elfogadható a beadott dolgozat. A türelmi időszak után leadott munkák, ha elérik az átmenő minősítést, akkor a végső jegyben 0 pontot érnek, de a diák jogosulttá válik a vizsgán való részvételle. A kötelező félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban pótolhatóak, de nem számítanak a végső jegybe, csupán feljogosítják a hallgatót a vizsgán való részvételle. - A parciális vizsga nem kizáró jellegű. A parciális vizsgán való részvétel elmulasztása nem vonja maga után a félév végi vizsgáról való kizárást. A parciális vizsga nem pótolható, kivéve orvosilag jól indokolt esetben. Orvosilag igazolt távollét esetén a kórházi elbocsátást igazoló felmentés benyújtása (7 napon belül) esetén a hallgatónak joga van szóbeli vizsgát tenni, amivel megszerezheti az adott részjegyet. - Azoknak a hallgatónak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük. A szemináriumi tevékenységeken, parciális vizsgákon szerzett osztályzat csak az adott tanévben érvényes, nem vihető át egy következő tanévre. - A vizsgák alatti csúszás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után, a kreditszabályzatnak megfelelően, a BBTE rektorának döntése által, a Kari Tanács javaslatára, amelynek alapját a vizsgáztatón tanár által benyújtott írásos panasz képezi. Ez érvényes a végső jegy kiszámításában szereplő valamennyi tételre (félévi vagy pótvizsga, parciális vizsga, félévi szemináriumi feladatok, projektek).			

- A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgázás közben történő együttműködést, másolást, csalást a vizsgáról való azonnali kizárás követi, 1-es osztályzattal.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

Kitöltés időpontja:
2025. április 22.

Előadás felelőse:

Dr. Jancsó – Farcas Zsuzsanna adjunktus

Szeminárium felelőse:

Dr. Jancsó – Farcas Zsuzsanna adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. április 25.

Intézetigazgató:

Dr. Kotta Ibolya docens

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.